

FÖRVALTNINGSUPPDRAG

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSROTELN

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
STOCKHOLM

2006 -12- 21

402 dnr 0628, 2006-12-20

bil.

Ny inriktning i arbetet mot hemlöshet

Bakgrund

De flesta sociala problem som finns i Stockholm finns också i resten av Sverige, och vice versa. Problemen har bara större omfattning och djup här i Stockholm. Samtidigt finns här ofta större kompetens och fler möjligheter när det gäller att lösa sociala problem.

Problemen med hemlöshet är däremot relativt unikt för Stockholm, eller i varje fall för Sveriges storstäder. Frågan har under ganska många år varit helt central i debatten om den sociala utvecklingen i Sveriges största stad. Hemlösheten i Stockholm omfattar med Socialstyrelsens statistik mellan 3.000 och 4.000 personer, varav 400-600 personer har akuta problem.

Det råder i huvudsak stor enighet om en politik som garanterar Stockholms hemlösa tak över huvudet, och det finns lika stor samstämmighet om att målet måste vara ställt högre än så, att hjälpa fler hemlösa tillbaka in i ett bättre och mer permanent boende, själva eller tillsammans med andra. Denna enighet över partigränserna i en stor och viktig fråga är betydelsefull.

Stockholm har de senaste 10 åren kommit en god bit på väg i arbete mot hemlöshet, och tak-över-huvudet-garantin fungerar huvudsakligen för alla med akuta problem. Men mycket återstår att förbättra. Det finns dock några väsentliga problem i stadens arbete med hemlöshetsfrågan.

Problembild

För det första förs diskussionen fortfarande alltför ofta som om hemlöshet vore ett i huvudsak bostadspolitiskt, närmast kvantitativt problem, som skulle kunna byggas bort om bara viljan fanns eller dispositionsrätten till lägenheterna låg i de sociala myndigheternas händer. Social- och Arbetsmarknadsroteln's uppfattning är dock att hemlöshet i grund och botten handlar om helt andra problem där missbruk, psykisk ohälsa, kriminalitet och socialt utanförskap spelar en dominerande roll. Inte sällan är det fråga om en mångfacetterad problematik, där problem som från början var relativt hanterbara till slut växer till en social katastrof. Även från början mycket starka människor blir utan familj, jobb, inkomst och plats för privatliv blir mycket sårbara.

För det andra har stor möda länge ägnats åt hemlöshetens statistik. Naturligtvis måste staden och alla de aktörer som är inblandade i åtgärder mot hemlöshet känna till omfattningen av problemet för att kunna attackera det. Men ibland reduceras den politiska diskussionen om åtgärder till en strid om siffror och statistiska definitioner, istället för att fokusera på vilka konkreta insatser gentemot vilka målgrupper som bäst bidrar till att lindra nöd och öka chansen för fler att komma vidare och tillbaka.

För det tredje ägnas troligen sammantaget för lite kraft åt att arbeta individuellt med de hemlösa som har allra störst behov av hjälp – och störst motivation och förmåga att successivt återvända till ett liv under ordnade bostadsformer. De som formellt är hemlösa, men sedan lång tid stabilt förankrade på stadens eller någon av frivilligorganisationernas boenden, eller den

*Fh
Ka.*

2006 -12- 21

FÖRVALTNINGSUPPDRAG

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSRÖTELN

.....dnr...../ 2006-12-20

som just kvalificerar in sig tillbaka till ett eget förstahandskontrakt, bör oro oss mindre, än de hemlösa som gång på gång återkommer och tvingas övernatta på härbärge. För att nu komma vidare bör Stockholm tydligare fokusera insatserna på tre områden.

Hemlösa barn börjar bli ett allt tydligare beskrivet problem. Dessa barn är inte hemlösa i samma mening som vuxna. De har ett hem där de är skrivna, och där någon förälder bor, men upplever alltför ofta att de inte kan eller vill vara hemma på natten. Familjens problem är ofta så svåra att barnen föredrar att leva hos kompisar, på bussen eller i temporär men högt prissatt trygghet hos någon äldre kille. Det gäller också de barn och ungdomar som är på rymmen från fosterhem respektive institutionellt vård samt de som faller offer för internationell trafficking. Dessa barn och ungdomar lever i riskzonen för många riktigt allvarliga problem om vi inte bryter mönstret.

Bland de vuxna hemlösa, måste vi lägga ner med individuell kraft på dem som återkommande hamnar på härbärgena, de som ofta nyttjar den i sig viktiga tak-över-huvudet-garantin. I den gruppen finns det personer som vid rätt tillfälle och med rätt personligt stöd, är beredda att ta sig vidare och ut ur sin situation. Som kan hjälpas ur sitt missbruk eller få psykiatrisk vård, och därmed påbörja resan tillbaka mot eget boende. Det är ofta en lång och svår väg via stödboenden in till riktigt boende på prov, och här finns risk för stor isolering. Men eget boende är en dröm för många. Allt detta är resurskrävande och ställer stora krav på samverkan mellan stadens egna insatser och de många frivilliga krafter utan vars arbete staden inte skulle fungera. För detta "vägen vidare-arbete" finns resurser avsatta i 2007 års budget.

Den tredje prioriterade gruppen är de tidigare hemlösa, som nu har kommit så långt att ett eget boende är nära verkligheten. För dem behövs fler tränings- och försökslägenheter på väg mot helt egen bostad. Dvs träningslägenheter, där Stockholms stad står för kontraktet och behåller det, medan den som bor får hjälp att komma in i normala mönster igen. Staden står för garantin att lägenheterna betalas och sköts som de ska. Försökslägenheter är en bostad som man får just på försök och efter en kvalifikationstid kan få överta själv. Dessa boenden fungerar totalt sett mycket bra, men sammanlagt finns få sådana bostäder, framför allt hos de privata bostadsföretagen.

FÖRVALTNINGSUPPDRAG

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSRÖTELN

2006-12-20

Uppdraget till Socialtjänstförvaltningen

Social- och arbetsmarknadsroteln uppdrar åt Socialtjänstförvaltningen att inom de kommande månaderna till nämnden återkomma med förslag på åtgärder kring följande tre prioriterade områden:

- Insatser för att hjälpa de hemlösa barn och ungdomar som helt eller periodvis bor utanför hemmet på grund av svåra problem i bla hemmiljön.
- Individuellt riktat stöd till dem som ständigt återkommer till härbärgena, så att dessa i högre omfattning:
 - erbjuds rätt personligt stöd vid rätt tillfälle och kan ta sig vidare och ut ur sin situation.
 - kan hjälpas ur missbruk eller få psykiatrisk vård och påbörja resan tillbaka mot eget boende.
- Öka tillgången till tränings- och försöklägenheter för de hemlösa som är på väg mot egen bostad.

Ulf Kristersson
Socialborgarråd

